

POSLOVANJE GOSPODARSKIH DRUŽB V LETU 2014

RAST POSLOVANJA, ZAPOSLOVANJA TER ZNIŽEVANJE DOLGA

V letu 2014 ter primerjava z 2013:

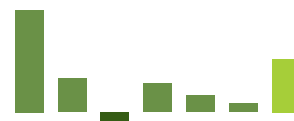
63.590
družb +3,7 %

432.906
zaposlenih +7.100

887,4 mio
neto čisti dobiček ×5

40.324 €
dodane vrednosti +1.300 €
na zaposlenega

2,37
ROE – donosnost +1,9 o.t.
kapitala

Neto dolg
na EBITDA 4,71 -1,03

Slovenske gospodarske družbe kot celota so leto 2014 zaključile uspešno, bistveno bolje kot v letu 2013 in najuspešneje v zadnjih šestih letih.

V primerjavi z letom 2013 so s 7.100 več zaposlenimi ustvarile 2 mrd EUR evrov več prihodkov iz prodaje, od tega 1,3 mrd EUR evrov več izvoza, ter za 718 milijonov evrov več neto čistega dobička.

Neto dobiček več kot pet krat višji kot v 2013, a še za polovico manjši kot v 2008

Neto čisti dobiček v višini 887 milijonov evrov je višji na račun za petino višjega poslovnega izida ter za petino manj negativnega finančnega izida. K izboljšanju neto izida je prispeval tako za **18 % višji čisti dobiček** (posledično za 8,3 % višji davek na dobiček) in za **8 % nižja čista izguba**. **EBITDA** se je po dveh letih upadanja v 2014 zvišala za 8 %.

39.923
družb
z dobičkom

82 % zaposlenih
v družbah z
dobičkom

Neto profitna marža
1,16
(čisti dobiček/
prihodkom)

100 največjih družb
po dobičku
ustvari **40 %**
celotnega dobička

11,3 %
dejanska davčna
stopnja dobička

Leto 2014 prelomno - glavnina zaposlenih v družbah z dobički

3,3 milijarde evrov čistega dobička je ustvarilo **63 % družb s 82 % zaposlenih** (v 2013 75 %). Povprečna tehta-na zadolženost podjetij s čistim dobičkom, izražena s kazalnikom neto finančni dolg na EBITDA v višini 2,4, je bila močno pod slovenskim povprečjem, njihova produktivnost s 44.043 evri dodane vrednosti na zaposlenega pa za 9 % nad povprečjem vseh družb. EBITDA marža se je povečala na skoraj 10 %.

K izkazanemu čistemu dobičku so velike družbe doprinesle skoraj enak delež (49 %) kot mikro, male in srednje družbe.

20.818
družb
z izgubo

18,3 %
zaposlenih v
družbah z izgubo

56 % izgube so
ustvarile
mikro in male
družbe

14,3 % prihodkov
ustvarijo
družbe z izgubo

19 družb z največjo
izgubo
ustvari **50 %**
evidentirane
izgube

Manj je bilo družb z izgubo kot leto prej. Na to je vplivalo tudi izvzetje družb, ki so v stečaju ali likvidacijskem postopku. **2,4 milijard evrov čiste izgube bremeni 33 % družb** (v 2013 40 %) **z 18,3 % zaposlenimi** (v 2013 25 %).

Prvih **100 podjetij po izgubi** je ustvarilo **64 % celotne izgube**, **19 družb z največjo izgubo pa je ustvarilo polovico izkazane čiste izgube**.

Neto izgube povečale le mikro družbe, brez sprememb po dejavnostih

Z **neto čisto izgubo** 440 milijonov evrov, ki je bila trikrat večja kot v letu 2013, so poslovale le mikro družbe. 38 % celotne čiste izgube so ustvarile velike družbe, 6 % srednje velike, 9 % male in 47 % mikro družbe.

Podjetja iz dejavnosti poslovanja z nepremičninami so izkazala 21 % celotne čiste izgube, finančne in zavarovalniške dejavnosti 17 %, trgovina 14 %, gradbeništvo in predelovalne dejavnosti pa vsaka po 13 %.

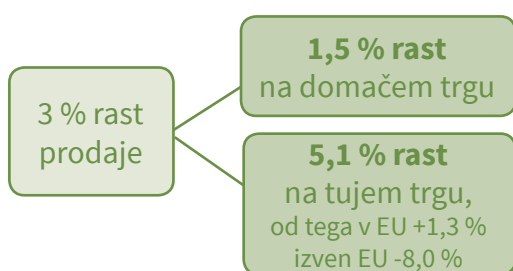
Podjetja iz večine regij in trinajst panog z dobičkom

Z neto dobičkom je poslovalo **deset regij** (v 2013 sedem), **le dve z neto izgubo**. Z neto dobičkom: Jugovzhodna regija, Podravska regija, Gorenjska regija, itd.; z neto izgubo: Osrednjeslovenska in Savinjska regija.

Z neto dobičkom je poslovalo **trinajst panog** (v 2013 enajst), **šest pa z neto izgubo**. Z neto dobičkom: predelovalne dejavnosti, trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil, strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, itd.; z neto izgubo: poslovanje z nepremičninami, finančne in zavarovalniške dejavnosti, gradbeništvo.

K neto dobičku največ prispeval višji izvoz

63.590 gospodarskih družb s 433 tisoč zaposlenimi je v letu 2014 ustvarilo **80 mrd evrov celotnih prihodkov**², ki so bili za 6 % nižji kot leta 2008.

Čisti prihodki od prodaje družb so porasli na 78 mrd evrov, od tega na **domačem trgu** na 48,4 mrd evrov in na **tujih trgih** na 28 mrd evrov. Že peto zaporedno leto se je delež prihodkov iz prodaje na tujih trgih povečeval. V letu 2014 je predstavljal 36,7 %, za 1,4 milijarde evrov več kot v 2013 (in 4,3 milijarde evrov več kot leta 2008).

Za razliko od izvoza, pa prodaja na domačem trgu še ni dosegla predkrizne ravni.

19.216
izvoznikov

28 mrd €
izvoza

36,7 % delež
izvoza v prodaji

43 družb izvozi nad
100 mio €

4.141 pretežnih
izvoznikov

Izvozniki so v letu 2014 v primerjavi z vsemi družbami izkazali skoraj enkrat višji čisti dobiček kot vse gospodarske družbe.

Pretežni izvozniki³ (22 % vseh izvoznikov), ki ustvarijo več kot polovico prodaje iz naslova izvoza, so izkazali 70 % doseženega neto dobička vseh slovenskih družb, ter povprečno 46.843 evrov **dodane vrednosti na zaposlenega** (DV/zap.), za 16,2 % nad slovenskim povprečjem.

Predelovalna dejavnost, ki ustvari največji, 56-odstotni delež celotnega izvoza, je tudi v letu 2014 povečala prihodke na tujih trgih za 4 %, na 15,8 evrov izvoza. Predelovalne dejavnosti so tako izvozile za 837 milijonov evrov ali za 5,6 % več kot v letu 2008. Trgovina, s petino izvoza, je prihodke na tujih trgih glede na leto 2013 povečala za 10 %.

V zadnjih šestih letih je izvoz najbolj povečala dejavnost oskrbe z električno energijo in paro (za 1.939 milijonov evrov ali za +820 %), ki pa je sicer v 2014 prihodke na tujih trgih zmanjšala za 6 %.

ŠTEVILO Izvoznikov	
2014	19.216
2013	17.626
2012	16.400

Pretežnih izvoznikov	
2014	4.141
2013	3.525
2012	3.059

Neto izid še vedno pod bremenem preteklosti

Poslovni izid, razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, je bil v višini 2,6 mrd evrov za 19,7% višji kot leto prej. **Med poslovnimi odhodki**, ki so porasli za 2,3 % na 75,2 mrd evrov, so se stroški materiala povečali za 4 %, stroški energije pocenili za 7,5 %, stroški dela pa porasli za 3,9 %.

² Prihodki ne vključujejo sprememb vrednosti zalog

³ Pretežni izvoznik – Delež prodaje na tujih trgih v prihodkih, presega 85 %

Finančni izid je še vedno negativen v višini -1,4 mrd evrov, a najboljši po letu 2009. To je rezultat 1,3 mrd evrov finančnih prihodkov, za 16,6 % višjih kot leto prej in za 2,7 mrd evrov finančnih odhodkov, za 4,6 % nižjih kot leta 2013.

Bremena preteklosti so še vedno močno izražena v poslovnem, finančnem in neto izidu. **Prevrednotenje stalnih sredstev** v višini 500 mio evrov odraža padec vrednosti nepremičnin in drugih osnovnih sredstev, a za 47 mio evrov manj kot leto prej. Zaradi povečanega števila insolvenčnih postopkov so se povečali odhodki iz prevrednotenja obratnih sredstev, med katerimi glavnino predstavljajo **odpisi poslovnih terjatev**. Skupaj so znašali 1,2 mrd evrov, ki so glede na leto 2013 so porasli za 5,1 %.

Finančni odhodki iz oslabitev in odpisov finančnih naložb so se sicer znižali za skoraj desetino, a ostali še vedno na visoki ravni 1,3 mrd evrov. To odraža nižjo vrednost odvisnih družb, odpise posojil drugim podjetjem ter odpise drugih finančnih naložb.

Skupaj so bremena preteklosti predstavljala 2,5 mrd evrov, 66 mio evrov manj kot v predhodnem letu. To predstavlja 14,6 % dodane vrednosti, za petino več kot v zadnjem 6-letnem obdobju.

Produktivnost in dobičkonosnost višja, zadolženost nižja

Dodana vrednost se je povečala za več kot 5 %, bolj kot prodaja, zaradi višjih prihodkov in nižjih stroškov energije (-7,5 %), ki so posledica nižjih cen glavnih energentov kot so elektrika, plin in nafta. Število zaposlenih se je povečalo manj, za 1,7 %, kar je dodano vrednost na zaposlenega dvignilo za 1.300 evrov na 40.300 evrov. **Delež stroškov dela v dodani vrednosti** se je drugo zaporedno leto znižal, in sicer na 60,8 %, kar je najnižje po letu 2008. **Plače na zaposlenega** so porasle nominalno za 2 % na 17.880 evrov.

Podjetja so se razdolžila. **Finančni dolg** se je znižal za 3 mrd evrov na 31 mrd evrov, kar je deloma tudi posledica izločenega dolga podjetij, ki v letu 2014 v bazo zaključnih računov zaradi stečaja ali likvidacije niso več vključena. **Povprečna tehtana obrestna mera** na vse finančne obveznosti je upadla s 3,67 % na 3,62 %, medtem ko je na bančna posojila narasla s 3,66 % na 3,77 %. To nakazuje na to, da so podjetja v večji meri zamenjala bančna posojila s cenejšimi alternativnimi finančnimi viri (komercialni depoziti, obveznice, medpodjetniška posojila).

Denarni tok iz poslovanje pred amortizacijo (EBITDA) se je povečal za 8 % na 5,8 mrd evrov, EBITDA marža (EBITDA glede na prodajo) pa se je povzpela na 7,6 %, najvišje v zadnjih štirih letih.

Dobičkonosnost prodaje (**neto marža**) se je povečala z 0,2 % na 1,2 %. **Dobičkonosnost kapitala (ROE)** je znašala 2,4 %, najvišje od leta 2008, vendar še vedno prenizko glede na priporočene vrednosti (8-10 %).

Zadolženost podjetij se je znižala, tako zaradi neto odplačevanja dolga kot povečanja dobičkonosnosti in s tem tudi kapitala. **Neto dolg na EBITDA** se je znižal s 5,7 na 4,7, kar je najnižja vrednost tega kazalnika po letu 2007.

Pokritost EBIT z obrestmi se je povečala z 1,6 na 1,9, **finančni dolg na kapital** pa se je znižal z 92 na 82 %.

Več kot 30 tisoč družb s 131 tisoč zaposlenimi (30 % vseh), je še vedno prezadolženih. Te družbe, pri katerih je neto finančni dolg na EBITDA večji kot 4 ali beležijo negativno EBITDA, so poslovanje v letu 2014 skrčile za desetino in poslovale z 8 % višjo neto izgubo kot leto poprej. Te družbe, ki so ustvarile ¼ dodane vrednosti vseh družb, so ustvarile več kot 76,5 % odpisov terjatev in prevrednotenj finančnih naložb vseh gospodarskih družb in izkazale neto izgubo v višini 1,78 mrd evrov.